

Cal barallar-nos sempre?

written by Agustí Soler | 27 de maig de 2024

El 23 de maig del 2006, en un acte a la Universitat de Cervera, Adelais de Pedrolo ens convidà a Lluís Maria Xirinacs i a mi a debatre sobre la situació del moviment independentista a Catalunya i als Països Catalans. A Catalunya feia vora tres anys que governava l'anomenat Tripartit, la coalició del PSC, ERC i ICV que havia substituït el govern català en mans de CiU des de l'any 1980. Sembla que les coses haurien d'haver canviat, però la sensació general era que no gaire.

Recordo que una de les peces clau del debat fou sobre la dispersió de les forces independentistes en tots els àmbits. Teòricament, la formació capdavantera en aquells moments en l'àmbit independentista, ERC, havia de donar l'exemple amb la seva actuació, però no era així. Com a anècdota, una plana sencera de *La Vanguardia* del 6 d'octubre del 2002 en què el secretari general d'ERC, Josep Lluís Carod-Rovira, deia que «Esquerra acceptaria tener ministros en Madrid». La marxa enrere produïda des d'aquell eslògan electoral «Cap a la independència!» de l'ERC d'Àngel Colom dels anys 90 era força preocupant. De voler anar cap a la independència a voler tenir ministres a Madrid era difícil d'entendre. El fet és que poc més d'un any després, el desembre del 2003 es formà la coalició que portà al Tripartit. Què havia passat? Calia arremangar-se i donar un tomb a la situació o deixar les coses com estaven?

Les diverses intervencions del públic a Cervera anaven totes en la mateixa direcció. Què estava passant amb l'independentisme? Una de les preguntes que més planava era per què no miraven de posar-se d'acord tots aquells partits i grups polítics que tenien el mateix objectiu: la independència.

De tornada cap a Barcelona, durant el viatge, precisament, dedicàrem una bona estona a analitzar el viscut davant de les eleccions al Parlament de Catalunya del 1980, les primeres després del franquisme. Comentàrem l'experiència que vàrem viure plegats aquell any quan formant part del BEAN vàrem proposar a Nacionalistes d'Esquerra, formació constituïda feia pocs mesos i que comptava amb primeres espases en el món nacionalista, com Josep Maria Espinàs, Albert Abril, Josep Ferrer, Jordi Carbonell i tants altres, de presentar una coalició a les eleccions al Parlament de Catalunya, les primeres d'ençà de la suposada restauració de la democràcia després dels trenta-sis anys de dictadura franquista. Malauradament, no s'arribà a cap acord i les dues formacions es van presentar per separat. NE va obtenir 44.798 vots i el BEAN 14.077. Cal esmentar el Partido Andaluz, que representava una certa continuació del lerrouxisme, amb 71.842 vots amb els quals obtingué dos escons. Era clar que si s'hagués anat conjuntament BEAN i NE haurien obtingut igualment uns cent mil vots o més atès que anar per separat va promoure que molts dels possibles votants els donessin l'esquena. Això hauria provocat que en el primer Parlament hagués entrat una força independentista que hauria pogut influir amb força en l'esdevenir polític. Una mala experiència que no s'hagués hagut de repetir, però no va ser així.

L'endemà del debat a Cervera, el dia 24 de maig, a la sala de l'Euskal Etxea, al barri vell de Barcelona, es donava a conèixer el *Manifest del Montseny*, que marcava el punt de sortida del Partit Republicà Català. Un grup d'exmilitants del Partit per la Independència, ERC, CiU i ICV i d'independents cansats de la inacció de l'independentisme, amb el curiós captament d'ERC formant part del Tripartit, tot recuperant l'històric Partit Republicà del president Lluís Companys, ara en clau independentista, posà en marxa una formació que des d'un bon principi advocava per unir forces i organitzar una federació de forces independentistes que poguessin anar unides amb el mateix objectiu.

Precisament, amb en Lluís Maria Xirinacs, en el viatge de tornada de Cervera a Barcelona, havíem estat comentant l'experiència fallida de l'any 1980 i que calia intentar de nou aplegar tots aquells que prioritzaven la unitat d'acció a qualsevol altra raó. Comentàrem, encara ho recordo ara, que calia abans de tot assolir la plena llibertat de la pàtria estimada, assolir la independència i després ja ens barallàrem.

L'any 2010 hi hagué una altra oportunitat i el Partit Republicà Català, junt amb la gent de la creada de nou Solidaritat i altres formacions com Els Verds-Alternativa Verda, Democràcia Catalana i Catalunya Nació Independència proposaren a Reagrupament anar tots junts en les eleccions al Parlament d'aquell any i aconseguir de nou un bloc independentista al parc de la Ciutadella, però la proposta no fou acceptada i s'anà per separat. A les eleccions, Solidaritat obtingué 102.921 vots i quatre diputats i Reagrupament 39.834 vots i cap diputat. Aquelles eleccions també mostraren un gran descens de vots a ERC que es quedà amb deu diputats.

Fou però a partir del 2010 que el moviment independentista agafà una gran embranzida amb l'Assemblea Nacional Catalana, Òmnium Cultural i l'acord de Junts i ERC d'anar junts en la coalició Junts pel Si. El 2017, com tots sabem, l'aturada del procés i la fortíssima repressió subsegüent a la qual s'hi afegí la inesperada aparició de la pandèmia de la Covid deixà el moviment estabornit.

Feta una anàlisi dels darrers esdeveniments, cada dia ha quedat més clar que la contínua divisió de les forces independentistes ens porten a un camí sense sortida i això motiva que una bona part de l'electorat es quedi a casa. Tot el viscut ens dona prou arguments per aprendre dels errors i encetar una nova etapa. Malgrat el desànim dels darrers temps, la gent hi és i cal comptar-hi. Cal capgirar-ho i només hi ha una solució. La història dels darrers quaranta-quatre anys ens

ha ensenyat que només tenim una sortida: deixar de barallar-nos, mirar amb el front obert cap al futur i formar una força conjunta on tots, partits, entitats, moviments veïnals, etc., arribin a un acord i construeixin una gran coalició que, aquesta vegada sí, si ens hi posem, portarà a l'anhelada i merescuda llibertat.